

ICF lastenkuntoutuksessa hanke 2019 - 2021

Kuntoutussuunnitelman laatimisen tueksi

Johdanto

Tämä materiaali on kehitetty ICF lastenkuntoutuksessa hankkeessa lääkärin käyttöön kuntoutussuunnitelman laatimisen tueksi. Lähtökohtana ICF-pohjaisen kuntoutussuunnitelman laatimisessa on asiakkaan aktiivinen osallistumien kuntoutuksen suunnitteluun ja tavoitteiden asettamiseen. Lisäksi on oleellista koota olennainen tieto niin arjen toimintakyvystä kuin sen taustalla olevista suoritustason ja kehon toimintojen haasteista yhteisessä viitekehyksessä ja yhteisellä kielellä.

Kuntoutussuunnitelmapalaverin keskustelua helpottaa, mikäli kaikki toimintakyvyn arviointiin osallistuneet kuntoutustyöntekijät ovat laatineet arviointinsa tuloksista tiiviin toimintakykykuvauksen tai toimintakykyprofiilin ennen palaveria. Samoin varhaiskasvatuksen toimintakykykuvaus on hyvä olla saatavilla ennen palaveria.

Mikäli näin on toimittu, lääkärin on mahdollista jo etukäteen koota itselleen tietoa lapsen toimintakyvystä ja käydä tarkentavaa keskustelua kuntoutussuunnitelmapalaverissa. Kuntoutuspalaverin jälkeen asiakkaan toimintakyvystä tehdään yhteenveto ja toimintakykytaulukon voi liittää kuntoutussuunnitelmaan.

Ohjeistuksessa on myös ehdotus kuntoutussuunnitelman kirjaamiseen.

Lääkäriin ohje

- toimintakykykuvaus, yhteenveto
- ehdotus kuntoutusuunnitelman sisällöstä

Listan käyttö ja lausunto

- Tulosta yhteenvetokaavake työkaluksi ennen kuntoutusuunnitelmapalaveria (sivut 2-3, asetus: 2 sivua arkille)
- Voit koota ennen kuntoutusuunnitelmapalaveria em. yhteenvetokaavakkeen vasemmalle sivulle itsellesi valmiina olevista toimintakykyarvioista (tt, pt, psl, vaka, nvla) itsellesi hahmotelman siitä, missä toimintakyvyn osa-alueilla lapsen merkittävimmät haasteet ja vahvuudet ovat
- kokonaiskuntoutuksen toimintakykykuvaukseen (em. tulosten oikealla sivulla) koottavien haasteiden vaikeusasteen määrittely tehdään moniammatillisessa yhteistyössä vanhempien kanssa kuntoutusuunnitelmaa laadittaessa. Vahvuudet voidaan tuoda näkyviin tarkenteella 0.
- Toimintakyvyn (osallistuminen, suoritukset ja kehon toiminnot) haasteen taso kuvataan numeroasteikolla 0-4 (0= ei ongelmaa, 1= lievä, 2=kohtalainen, 3=erityinen, 4=ehdoton).
- Huomioi, että kokonaiskuntoutuksen yhteenvedossa / toimintakykykuvauksessa tarkenne voi olla eri kuin yksittäisessä arvioissa. Esim. testituloksen mukainen arvio tai suoriutuminen kahden kesken aikuisen kanssa (vs ryhmätilanne) voi olla eriasteinen haaste kuin yhteenvedossa, jossa kuvataan haaste arkiympäristössä (kotona / varhaiskasvatuksen ryhmätilanteissa).
- Kokoa haasteet (ja vahvuudet eli tarkenne 0) kokonaiskuntoutuksen tiiviiseen yhteenvetoprofiiliin. Suoritusten osalta kuvaa haasteen vaikeusaste tarkenteella pääluokkatasolla, mutta lisää kyseiset koodit pääluokkaotsakkeen kohdalle. Esim. PL3 Kommunikointi: d310, d330. Tämän voi liittää kuntoutusuunnitelmaan.
- Koosta moniammatillisen arvion pohjalta kuntoutuksen yleisluontoisempi päätavoite sekä tarkemmat ja konkreettisemmat osatavoitteet, jotka toteutuessaan lisäävät lapsen mahdollisuuksia osallistua ikätasoiseen toimintaan ja edistää toimintakykyä arjessa
- Terapiakohtaiset tarkemmat tavoitteet voi kirjata myös terapian suosituskohtaan
- Kuntoutussuunnitelmassa tulisi olla
  - voimassaoloaika
  - lyhyt yhteenveto lapsen tilanteesta
  - kuvaus oleellisista toimintakykyyn vaikuttavista haasteista (tarkenne 3 tai 4) suoritusten ja osallistumisen sekä kehon toimintojen tasolla.
  - kokonaiskuntoutuksen pää- ja osatavoitteet
  - suositukset ja suunnitelmat
  - jakelu
  - kokonaiskuntoutuksen toimintakykyprofiili liitetiedostona

Kokonaiskuntoutuksen toimintakykykuvaus - koontilomake

päiv. 29.4.2021

OSALLISTUMINEN	0	1	2	3	4
Henkilöiden väliseen vuorovaikutukseen (d720) henkilöiden välinen monimuotoinen vuorovaikutus, (d750) vapaamuotoiset sosiaaliset ihmissuhteet/ystävyyssuhteet leikkিতovereihin)					
Leikkiin (d9200)					
Ohjattuun oppimiseen / esiopetustyöskentelyyn (d815)					
SUORITUKSET	0	1	2	3	4
PL1 Oppiminen ja tiedon soveltaminen					
Jäljitteleminen (d130)					
Käsitteiden omaksuminen (d137)					
Taitojen hankkiminen (d155) (= ruokailuvälineen käyttö, lelujen käsittely, pelin pelaaminen)					
Tarkkaavuuden kohdentaminen (d160)					
PL2 Yleisluonteiset tehtävät					
Yksittäisten tehtävien tekeminen (d210) (= tehtävän tekeminen alusta loppuun, yksin tai ryhmässä)					
Päivittäin toistuvien tehtävien / toimien suorittaminen (d230) (= ulos siirtyminen, ruuan hakeminen, astioiden pois vieminen)					
PL3 Kommunikointi					
Puhuttujen viestien ymmärtäminen (d310)					
Puhuminen (d330)					
PL4 Liikkuminen					
Asennon ylläpitäminen (d415) (istuminen, jonossa seisominen)					
Käveleminen (d450) (epätasaisessa maastossa, jaksaa kävellä)					
Liikkuminen (d455) (hyppii, kiipeilee, juoksee)					
Käden hienomotorinen käyttäminen (d440)					
PL5 Itsestä huolehtiminen					
Wc:ssä käyminen (d530)					
Pukeutuminen (d540)					
Ruokaileminen (d550)					
KEHON TOIMINNOT	0	1	2	3	4
PL1 Mielentoiminnot:					
Tarkkaavuustoiminnot (b140)					
Tunteiden ilmaisu (b152) Tunteiden säätelytaidot (b1521)					
Havaintotoiminnot (b156)					
Kognitiivinen joustavuus (b1643) Kerrontataidot (b1672)					
Monimutkaisten liikkeiden yhteensovittamistoiminnot (b176)					
PL2 Aistitoiminnot:					
Kehotietoisuus (b260)					
PL3 Puhetoiminnot:					
Puheen sujuvuus (sis. änkytyksen) (b330)					
PL7: Tahdonalaisten liikkeiden hallinta (koordinaatio) (b760)					

Kokonaiskuntoutuksen toimintakykykuvaus yhteenveto

päiv. 29.4.2021

Nimi:

ikä:

OSALLISTUMINEN	0	1	2	3	4
Henkilöiden välinen vuorovaikutus (d720, d750)					
Leikki (d9200)					
Ohjattuun oppimiseen / esiopetustyöskentelyyn (d815)					
SUORITUKSET	0	1	2	3	4
PL1 Oppiminen ja tiedon soveltaminen:					
PL2 Yleisluonteiset tehtävät:					
PL3 Kommunikointi:					
PL4 Liikkuminen:					
PL5 Itsestä huolehtiminen:					
KEHONTOIMINNOT	0	1	2	3	4
PL1 Mielentoiminnot:					
PL2 Aistitoiminnot:					
PL3 Puhetoiminnot:					
YMPÄRISTÖTEKIJÄT (edistävä +/- estävä -)	0	1	2	3	4

Kokonaiskuntoutuksen tavoitteet:

1) päätavoite

---

2) osatavoitteet:

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

Voimassaoloaika:

Tuet:

Puheterapia:

Toimintaterapia:

Varhaiskasvatus:

Vammaistuki, sope-kurssi:

Muu: (psykologin arvio, SHL-palvelut, vammaispalvelut tms)

Dg:

- 1.
- 2.
- 3.

Kuntoutussuunnitelma

1) Lääkärikäynti

Tavoitteena yhteiset esitiedot (lääkäri kokoaa em. asiat valikoiden ensimmäisellä tapaamisella, kaikkea ei tarvitse kysyä, jos esim. toinen työryhmästä haastatellut vastaavat asiat). Kirjaa alla luetellut asiat tarvittavin osin.

Pathways lomakkeesta oleelliset asiat arjen toimintakyvystä ja vanhempien kokemat haasteet ja vahvuudet.

Lapsen ikä, perhetilanne.

Varhaisvaiheet:

- raskauden ja synnytyksen kulku (+rv, apgar, synt.mitat, mahd. alkuvaiheen diagnoosit)
- varhaisvaiheet (motoriikan ja kielen kehitys, vuorovaikutus)
- vanhempien kertomana lapsen temperamenttipiirteiden/toimintavan kuvausta
- Neuvolaseurannassa tai muualla havaitut haasteet kehityksessä
- Sairaudet ja lääkitykset
- Lähisuvussa mahd. esiintyvät kehitykselliset pulmat
- Mahdollinen hoitomuoto, aloitusikä, ryhmäkoko/aikuisten määrä ja mahdolliset varhaiskasvatuksen tukitoimet

Millä tavoin/mistä ja minkä huolen/huolien vuoksi lapsi on ohjautunut työryhmän arvioon?

Mahdolliset jo tehdyt arviot ja saadut terapiat

Mahdollinen kuulon/näön tutkimus tehty kk/vv ja missä.

Arjen toimintakyky (vanhemman tuen ja ohjauksen tarve) iänmukaiset odotukset huomioiden, mm.:

- Puheen ymmärtämisen ja tuoton taidot
- Arkitoimet; pukeminen, syöminen, wc-asiat, nukahtaminen/uni
- Leikkitaidot; mieleiset leikit, kaverileikki, leikin laatu (mielikuvituksellisuus)
- Motoriset taidot tarvittavalla tarkkuudella; juoksu, kiipeily, hyppiminen, keinuminen, pyöräily, luistelu, jne
- Valvonnan tarpeen aste; mm. impulsiivisuus
- Tunteiden säätelyn taidot, mielenkiinnon jakaminen, tarkkaavuuden säätely, uusien taitojen opettelu mielekkyys, itseluottamus
- Aistisäätelyn taidot (ääni-, tunto-, yms. herkkyyys)

Nykytila/status: Fyysinen perusstatus, liikkuminen, valikoiden neurologinen status. Kontaktiin tulo, puheen laatu, kommunikointi. Vuorovaikutus vanhemman kanssa. Toiminta tilanteessa. Kynän käyttö tarv. Numeroiden ja kirjainten tunnistus tarv. Palapelin kokoaminen tarv. Kasvu.

2) Kuntoutussuunnitelmaosuus: Lääkäri kirjaa KUNPA-lehdelle

Suunnitelman tekoon ovat osallistuneet:

Vanhempien esiin nostamat merkittävimmät haasteet ja vahvuudet lapsen arjen toimintakyvystä.

Varhaiskasvatuksen ICF-muotoinen palaute, ryhmiteltynä vaikeusasteen mukaan. Sitä voi täydentää sanallisella palautteella.

Esim. Ehdotonta haastetta (4) tulee esiin puhumisessa (d330). Eryistä haastetta lapsella (3) on puheen ymmärtämisessä (d310) ja henkilöiden välisessä vuorovaikutuksessa (d720, d750).

Lapsi ei pysty vielä ilmaisemaan itseään puheella, mutta osallistuu mielellään toiminnallisiin leikkeihin. Hän hyötyy tukiviittomista ja kuvatuesta ja on oppinut käyttämään tukiviittomia.

Muiden toimijoiden ICF-luokituksen huomioiva palaute vastaavalla tavalla. Terapia-arvioiden yhteenveto, terapiapalautteiden yhteenveto, psykologin arvion yhteenveto.

Suunnitelma lapsen kehityksen tueksi ajalle XX.XX.XXXX- YY.YY.YYYY (1(-2) v ajaksi):

Lyhyt yhteenveto: ikä, haasteiden kuvaus, terapian ja muiden interventioiden tarpeellisuus toimintakyvyn ja osallistumisen kannalta.

Toimintakyvyn kuvaus ICF-koodein:
Osallistumisen ja suoritusten tasolla:
Kehon toimintojen tasolla:

Kokonaiskuntoutuksen päätavoite/päätavoitteet:

Osatavoitteet:

- 1.
- 2.
3. jne.

Suunnitelma:

- 1) suositellaan vaativana lääkinällisenä/lääkinällisenä kuntoutuksena XX terapiaa XX x 45(60)min /v. Vo/koti/päiväkotikäynteinä jne. (Perustelut ja tavoitteet.) Terapian tuottaja.
- 2) Muut suositukset vammaispalvelut, varhaiskasvatus
- 3) Suositus <16v lapsen vammaistuesta, perustelut
- 4) Suositus soveltuvasta sopeutumisvalmennuskurssista
- 5) muut jatkosuunnitelmat (mahd. lähetteet, lisätutkimustarpeet)
- 6) suunnitelman päivitysajankohta ja mahd. väliarvioiden tarve

Jakelu: B-tod tai yhteenveto x1 kodin kautta kelaan/suoraan kelaan, kuntoutussuunnitelmayhteenveto x4 kotiin, kodin kautta varhaiskasvatukseen ja hoitaville terapeuteille.

DIAGNOOSI(T):